

LAPE Etelä-Savon kuulumisia

12.6.2018

Maakunnalliset LAPE-kokonaisuudet

LAPEssa on edistetty monia lapsiystävälliseen toimintakulttuuriin ja lapsiperhepalveluiden kokonaisuuteen liittyviä maakunnallisia kokonaisuuksia

- Maakuntaan on perustettu lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuuden johtoryhmä vuosille 2018–2019. Johtoryhmässä yhteen sovitetaan perhekeskustoimintaa, yhteisiä toimintamalleja, tuen ja palveluiden kokonaisuutta. Johtoryhmällä on maakunnallista koordinaatoroolia, vuorovaikutusroolia ja yhteistyöstä sopimisen roolia. Johtoryhmän jäsenet edustavat sote- ja kunta palveluita, järjestöjä, seurakuntaa sekä yrityksiä.
- Toukokuussa 2018 käynnistyi maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kokoaminen. Syksyn hyvinvointifoorumissa osallistujat pääsevät mukaan työstämään suunnitelman sisältöä.
- Lapsilähtöisen toimintakulttuurin edistämiseksi on henkilöstölle järjestetty lapset puheeksi kouluttajakoulutus (yhteistyö Kasvun tuki-hanke), lapset puheeksi-menetelmäkoulutuksia ja lisäksi MDFT-menetelmään käynnistyy syksyllä tiimikoulutus Sosterissa.
- [Kurkkaa myös blogi: Uutta lapsipolitiikkaa tehdään jo Etelä-Savossa.](#)

Maakunnallisen perhekeskustoimintamallin rakentaminen

Maakunnallinen perhekeskustoimintamalli kuvataan syksyksi ja perhekeskustoiminnan yhteistyöstä sovitaan eri toimijoiden kesken. Perhekeskustoimintamalli toimii pohjana tulevan maakunnan lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuuden järjestämisen muotona. LAPE-hanketoimijoiden tuella perhekeskustoimintaan kehitetään mm. varhaisen tuen toiminnan ja eroauttamisen uudenlaisia muotoja.

Kuntien LAPE -työskentely

Kuntien LAPE-työryhmien paikallinen kehittämistyö ja verkostoituminen ovat vahvistuneet kevään aikana. Lähes jokaisen kunnan paikallisessa verkostossa on kuvattu avointa toimintaa, vertaistukea ja pohdittu tulevaisuuden tarpeita. Savonlinnassa ja Kangasniemellä on ideoitu ja suunniteltu uutta perheiden kohtaamispaikkaa. Konkreettisia avoimen toiminnan muotoja/kokeiluja on käynnistynyt mm. Pertunmaalla perhekahvila ja kevään isompi kokeilu avoin varhaiskasvatusyksikkö Punapirtissä, Mikkelissä. Kehittäminen jatkuu ja siihen tukea saa perheneuvoverkoston valmennukseen osallistuvilta työntekijöiltä. Muutosagentti on jatkanut vierailuja kuntien poliittisten päättäjien kokouksissa. Lisätietoa [kuntien LAPE yhteyshenkilöt](#) tai katja.saukkonen@essote.fi.

Perheneuvoverkoston valmennus

Perheneuvoverkoston valmennukset ovat alkaneet. Ensimmäinen kerta pidettiin teatterikuraattori Jimmy Asikaisen kanssa ja seuraavaa valmennusta odotetaan jo kovasti! Osallistujia on kattavasti koko maakunnan alueelta, yhteensä yli 30. Valmennuksessa olevat ydinhenkilöt alkavat koota paikallista verkostoa ja rakentaa toimintamalleja ja paikallista lokikirjaa. Tukena ovat LAPE-koordinaattorit Olli Humalamäki ja Saara Hanhela (@essote.fi). Ydinhenkilöt kutsuvat ja tiedottavat toiminnastaan omien tarpeidensa mukaan. [Lue blogi: Mistä perheneuvoverkoston valmennuksessa on kyse](#)

Lapset, nuoret ja perheet mukana

Perheet toivovat kohtaamista ja tietoa yhdestä paikasta

Viime syksynä tehtiin yhdessä XAMK - Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun kanssa laaja kartoitus eteläsavolaisille perheille vanhemmuuden ja parisuhteen tuesta sekä eroauttamisesta. Vastauksia saatiin jokaisesta Etelä-Savon kunnasta, kaikkiaan yli 500. Kyselystä tiivistettiin tiedote. [Linkki tiedotteeseen: Perheet toivovat kohtaamista ja tietoa yhdestä paikasta.](#)

Kyselystä nousseisiin toiveisiin on jo lähdetty vastaamaan LAPE-muutosohjelman aikana. Muutamana esimerkkinä:

- Toimijoiden yhteistyötä vahvistetaan rakentamalla perheneuvoverkosto jokaiseen kuntaan
- [Aitoon kohtaamiseen](#) pureudutaan kampanjoimalla teeman puolesta.

- www.apuaeroon.fi -chat palvelussa on mukana myös eteläsavolaisia ammattilaisia
- Parisuhteen tukemisen vahvistamiseksi olemme luomassa ammattilaisten ja vanhempien väliseen keskusteluun materiaalia, jonka avulla on helpompi ottaa parisuhde puheeksi.

Nuoret vaikuttajat Etelä-Savossa

Etelä-Savon nuoret vaikuttajat ovat kokoontuneet kerran kuukaudessa eri kunnissa. Nuoret ovat mm. tuottaneet maakunta- ja soteuudistukseen videon nuorten silmin ([Linkki videoon](#)), ideoineet maakuntastrategiaa, pohtineet mitä kulttuuri merkitsee nuorille, mitkä ovat nuorille tärkeitä sote-palveluja. Teemme yhteistyötä kuntien nuorisovaltuustojen, oppilaitosten ja nuorten ääni maakunnassa-hankkeen kautta viiden maakunnan kanssa. Kuka tahansa vaikuttamisesta kiinnostunut nuori on tervetullut mukaan! Ota yhteyttä Saara Hanhelaan (WhatsAp 040 359 7230).

Nuorten unelmapaja Haukivuorella

Viime vuoden loppupuolella toteutettiin Nuorten unelmapaja Haukivuoren yläkoululaisten kanssa. Nuoret unelmoivat kahvilasta, jossa voisi kokoontua ja viettää aikaa kavereiden kanssa. Nuoret toteuttivat unelmansa kirjastoviikon yhteydessä huhtikuussa. Kirjastolla pidettiin kahtena päivänä Pop Up kahvilaa, joka lisäsi kirjastossa viihtyvyyttä ja sai positiivisen vastaanoton kävijöiltä. Nuoret saivat kokemuksen, mitä kaikkea kahvilan järjestäminen edellyttää. Unelmapajatyöskentelyssä keskeistä on nuorten osallisuus, he itse rakentavat ja toteuttavat unelmaansa. Aikuisten tehtävä on tukea ja kannustaa. Haukivuorella joukko aikuisia toimi taustalla ja mahdollisti kahvilan. Unelmapaja on helposti toteutettavissa missä tahansa, ota yhteyttä katri.manninen@mll.fi.

LAPE Etelä-Savon sisältöjä

Kehittämistyössä pilotointi-, koulutukset ja toimintamallien rakentamiset ovat hyvässä vauhdissa. Syksyllä on toimintojen siirtymisen aika osaksi perustoimintaa.

Eroauttaminen

Eroauttamisen matalan kynnyksen palvelut ovat vahvistuneet kevään aikana. Vertaistuellisia ryhmiä on muotoutunut eroiteeman ympärille.

- Aikuisille suunnattu Erokahvila käynnistyi Mikkelissä ja jatkaa toimintaansa syksyllä.
- Lasten eroverto-ryhmä Kaksi kotia sydämessä – ryhmätoiminta on ollut suosittu Violassa ja nyt myös koulujen toimijat ovat perehtyneet tähän ryhmätoiminnan malliin ja käynnistävät ryhmiä kouluilla ensi syksyn aikana.
- Etelä-Savon alueen toimijat ovat olleet mukana valtakunnallisessa Apua eroon -Chatissa. Tällä on haluttu vastata perheiden toiveeseen nimettömiin ja netin kautta helposti saatavilla oleviin palveluihin. Erityisen tärkeää tässä auttamisen muodossa on julkisen puolen ja järjestön yhteistyö, jota tulisi jatkossakin perheiden hyväksi tehdä enemmän!
- Opiskelijoiden opinnäytetyönä tekemä Etelä-Savon alueen lapsiperheiden [eroauttamisen opas](#) valmistui juuri! Löydät oppaan Etelä-Savon alueen palveluntarjoajien sivustoilta. Lisätietoja: tiina.kainulainen@violary.fi.

[Linkki blogiin - Eroauttamisen kehittämisessä yhdessä tekeminen on voimaa.](#)

Varhaisen tuen kehittäjäryhmä

Kehittäjäryhmä on kokoontunut useamman kerran kevään aikana. Teemoina on ollut mm. vanhemmuuden ja parisuhteen tuki, aito kohtaaminen ja lapsiystävällinen kesä. Viimeisimmästä teemasta hankekoordinaattori Saara Hanhela on kirjoittanut blogi-tekstin. [Linkki blogiin - Kesäaikana kuntien lapsiystävällisyys punnitaan.](#) Kehittäjäryhmä jatkaa kokoontumisia syksyllä. Lisätietoja saara.hanhela@essote.fi ja katri.manninen@mll.fi.

Varhaiskasvatus, koulu ja oppilaitos hyvinvoinnin tukena

Kevään aikana on pidetty neljä maakunnallista työpajaa, joiden yhteinen teema on ollut ”yhteisöllinen hyvinvointityö”. Olemme tarkastelleet teemaa LAPE-tähden kautta moniammatillisissa työpajoissa Mikkelissä, Juvalla ja Pieksämäellä. Lisäksi olemme tehneet Pieksämäellä kouluvierailuja, joissa lapset ovat kuvanneet kivaa päivää sekä kirjanneet asioita,

joiden vuoksi tulevat mielellään tai eivät tule mielellään kouluun. Materiaaleista kokoamme Etelä-Savon yhteisöllisen hyvinvointityön kuvausta. Lisätietoja anne.pellikka@pieksamaki.fi & saara.hanhela@essote.fi.

Liikuntaa koulupäivään -pilotit

Pieksämäellä on kevään 2018 aikana on toteutettu pilotit Vehmaskylän ja Virtasalmen koulun oppilaille. Yhteistyössä on ollut mukana Pieksämäen kaupungin liikuntatoimi, PAHL ja Seurakuntaopiston Nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaajat (Aarrekampus), sekä seuratoimijoita. Lapset, vanhemmat ja koulun väki ovat olleet tyytyväisiä kokeiluun.

LAPE perheiltöjen mallinnus

Viime syksynä pilotoimme Mikkelissä LAPE perheiltöjä,

joiden ytimessä oli vanhemmuuden tuki. Illoista opinnäytetyönä tehty mallinnus on valmistunut ja hyödynnettävissä kaikkien käytössä verkkosivuillamme. [Linkki materiaalin: Teemalliset perheiltöt osana vanhemmuuden tukemista](#)

Erityinen ja vaativa tuki

- Systeminen lastensuojelumalli on toiminnassa, Etelä-Savossa toimii kuusi tiimiä. Löydät Ylen tekemän uutisen meidän pilotoinnista täältä: <https://yle.fi/uutiset/3-10200305>.
- Lastenpäivystys on toiminnassa. Meneillään on tiedonkeruun toinen vaihe, jonka perusteella mallia vielä muutetaan ja kehitetään.
- Monitoimijaisen arvioinnin kokeilut ovat käynnissä. Varsinkin Mikkelin neuvolapilotti toimii hienosti. Muut kohteet ovat Mäntyharjun perheteimi, Mikkelin koulutiimi 5 ja Pieksämäelle syksyllä tulossa varhaiskasvatuksen, koulun ja neuvolan kokeilut.
- Kaltoinkohtelun ehkäisy työpaikat varhaiskasvatuksen työntekijöille on pidetty ja maakunnallista toimintamallia kootaan.
- Perhetyön materiaali on kasattu toimijoilta ja perheiltä. Raporttia hyvistä käytännöistä kirjoitetaan ja syksyelle on suunnitteilla systemisen lastensuojelun koulutus perhetyöntekijöille
- LASTA-mallin tiedonkerääjät on valittu (terveydenhuolto Hanna-Mari Raak ja Mikko Malinen, sosiaalihuolto Sarita Virtanen) ja he aloittavat kesäkuun alkupuolella työskentelyn poliisin kanssa. LASTA-työryhmän on tarkoitus aloittaa elokuussa.

Lisätietoja olli.humalamaki@essote.fi

Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen

Lapset puheeksi -menetelmän koulutukset on pidetty Mikkelissä ja Pieksämäellä suunnitelmien mukaan ja maakunnan yhteinen lapset puheeksi kouluttajakoulutus on tuonut lisää kouluttajia ja koulutusryhmiä. Maakunnan johtoryhmässä on sovittu, että lapset puheeksi menetelmän koulutuksia ja levittämistä jatketaan Etelä-Savossa tulevien vuosien aikana. [Linkki blogiin - Lapset puheeksi – arvostavaa kohtaamista arjessa.](#)

Muut LAPE -asiat

Aidon kohtaamisen kampanja on käynnistynyt!

Olemme laatineet yhdessä varhaisen tuen toimijoiden ja kehittäjävanhempien kanssa aidon kohtaamisen [huoneentaulun](#), jossa kiteytyy kohtaamisen ydin ja helmet. Kannustamme eteläsavolaisia toimijoita ottamaan huoneentaulun tarkasteluun.

Pyydämme lapsia, nuoria ja perheitä ilmoittamaan meille lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivan henkilön, organisaation, tiimin tai muun vastaavan, jonka kohtaamisesta on jäänyt hyvä fiilis. Ehdotuksia perusteluineen voi lähettää lomakkeen kautta: www.bit.ly/LAPEdiplomi

Kuvassa yksi toukokuun kohtaajista, terveydenhoitaja Anneli Auvinen Pieksämäen neuvolasta. Kuukauden kohtaajat löytyvät verkkosivuiltamme:

www.lapeetelasavo.com/aito-kohtaaminen/

Maakunnallisia tapahtumia syksyllä 2018

- 21.8.2018, Pieksämäki **LAPE Etelä-Savon puutarhajuhlat, Pöyhölän pappila, Pieksämäki**
Syksyn starttitilaisuus. Päivän aikana kuullaan ja keskustellaan messuillen ja teemakahvien ääressä. Aiheina mm. perhekeskustoimintamalli ja siellä syntyneet esimerkit, perheneuvoverkosto, yhteisöllinen hyvinvointityön ja erityispalvelujen pilotoinnit. Tule poimimaan teemakahveilta itsellesi ideoita. Tarkempi ohjelma tulossa myöhemmin.
- 21.8.2018, Pieksämäki **Sivi-sote johtajien verkoston tapaaminen**
Tapaaminen pidetään LAPE puutarhajuhlien yhteydessä. Tarkempi ajankohta ilmoitetaan myöhemmin.
- 4.9.2018, Mikkeli **Ero lapsiperheessä koulutus klo 9-15 Nuoriso-opisto Paukkula, Mikkeli**
Kouluttajana Ensi- ja turvakotien liitto. Järjestäjänä LAPE Etelä-Savo
- 17.9.2018, Mikkeli **Perheneuvoverkoston valmennuksen avoin tilaisuus klo 9.00 - 12.00, Mikkeli**
(tarkempi paikka ilmoitetaan myöhemmin).
Tervetuloa kuulemaan verkostokehittämisen gurun ajatuksia Etelä-Savon perheneuvoverkostosta! Luennon teemoina on erityisesti verkoston luottamus, kehittämistyön prosessi ja yhteinen tavoitteen asettelu. Puhujana KTT Timo Järvensivu.
- 3.10.2018 **Etelä-Savon hyvinvointifoorumi**
Viime syksynä järjestetty hyvinvointifoorumi saa nyt jatkoa! Ytimessä on eteläsavolaisten lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin vahvistaminen yhteistyössä. Ohjelmassa on kaikille yhteisiä puheenvuoroja, työpajoja yhteisöllisen hyvinvointityön, Etelä-Savon hyvinvointisuunnitelman, tunne- ja vuorovaikutuskasvatuksen ja osallisuuden teemoilla sekä toiveiden mukaiset maakunnalliset verkostotapaamiset Lapset Puheeksi - keskustelun ja Verso & MiniVerso -menetelmistä.
- 17.10.2018, Pieksämäki **Haastavat erot -seminaari klo 9-15.30 Diak auditorio, Pieksämäki**
Luennoitsijoina Vaula Haavisto ja Pia Marttala. Järjestäjänä LAPE Etelä-Savo ja Pieksämäen kaupunki.
- 5.11.2018, Mikkeli **Perheneuvoverkoston koulutuksen loppuseminaari klo 12.30-15.30 Mikkelin keskussairaalan auditorio**
Loppuseminaari on kaikille Etelä-Savon lapsi- ja perhetoimijoille avoin tilaisuus. Seminaarissa pysähdytään Etelä-Savon perhekeskustoimintamallin ja erityisesti perheneuvoverkoston ja sen käynnistymisen äärelle. Osan seminaarin sisällöstä tuottaa valmennukseen osallistujat.
- 16.11.2018, Mikkeli **LAPE Etelä-Savon muutosohjelman keskeisten toimijoiden Kiitostilaisuus (kutsutilaisuus)**
Tähän tilaisuuteen kutsutaan ne henkilöt, jotka ovat omalla työpanoksellaan keskeisesti ollut edistämässä LAPE muutosohjelman käynnistymistä Etelä-Savossa. Henkilökohtainen kutsu on tulossa myöhemmin.
- 19.11.2018, Mikkeli **LAPE Etelä-Savon perheiden Kiitostilaisuus (avoin)**
Perheiden avoin tapahtuma/ tiedotustilaisuus LAPE muutosohjelmaan liittyen. Tänne kutsutaan myös keskeisiä vapaaehtoisia muutosohjelmassa mukana olleita henkilöitä.

Katso lisää tapahtumia kalenteristamme <https://lapeetelasavo.com/kalenteri/>

Lisätietoja ja materiaaleja

LAPE Etelä-Savon nettisivut <https://lapeetelasavo.com/>. Sieltä löydät ajantasaiset yhteystiedot, blogitekstit, tapahtumakalenterin ja materiaaleja. Seuraa myös facebook -sivuaamme www.facebook.com/lapees/. Valtakunnallisen LAPE-uutiskirjeen voi tilata osoitteesta <http://stm.fi/uutiskirjeet>. Valtakunnallisia LAPE tapahtumia löytyy linkistä [THL/LAPE tapahtumat 2018](#).